

stadfæstet af Hans Majestæt Kongen. Denne Lov trak et Skel mellem Islands almindelige Anliggender og dets særlige Anliggender. Dets særlige Anliggender blev da fastslaaet til at være dem, der staar i Lovens § 3, som jeg skal oplæse, fordi ærede Medlemmer maaske ikke i Øjeblikket har dem i Erindring. Det hedder i § 3 i denne Lov:

„Islands særlige Anliggender ere:

1. Den borgerlige Ret, Strafferetten og den dertil hørende Retspleje, dog at en Omordning af Højesterets Stilling som øverste Instans i islandske Retssager ikke kan ske uden Medvirkning af Rigets almindelige Lovgivningsmagt; 2. Politivæsen; 3. Kirke- og Undervisningsvæsen; 4. Læge- og Sundhedsvæsen; 5. Kommunal- og Fattigvæsen; 6. Veivæsen samt det stedlige Postvæsen; 7. Landvæsen, Fiskeri, Handel, Søfart og andet Næringsbrug; 8. det direkte og indirekte Skattevæsen; 9. de offentlige Eiendomme, Stiftelser og Fonds“.

Dette blev Islands særlige Anliggender ifølge Loven af 2. Januar 1871, og dernæst bestemte samme Lov, at Islands Landskasse fra Statskassen skulde have et aarligt Tilskud, som nu i Øjeblikket er 60,000 Kr. Paa Grundlag af denne Lov udstedte Hans Majestæt Kongen en Forfatningslov for Island af 5. Januar 1874, som gav Altinget lovgivende Myndighed over disse særlige Anliggender, og de senere Revisioner af denne Forfatningslov, baade den i 1903 og senere, grunder sig fremdeles paa Loven af 2. Januar 1871.

Men denne Lov har aldrig tilfredsstillet Islænderne. De har endogsaa protesteret imod, at den var gyldig for Island. Denne Protest har imidlertid ikke været nogen virkningsfuld Protest, da de ikke alene har oppebaaret det Pengetilskud, som Loven tilsiger dem, men ogsaa har ændret deres Forfatningsbestemmelser paa Grundlag af denne Lov. Men der har paa Island hele Tiden været Misfornøjelse navnlig med den Omstændighed, at Loven er vedtaget af den danske Rigsdag og stadfæstet af Kongen, uden at en Forsamling for Island har haft Lejlighed til at træffe Beslutning om den, og Ønsket fra Island har derfor været, at man i Stedet for Loven af 2. Januar 1871 fik en ny Lov, som fastslog det Fællesskab, der skal være mellem Danmark og Island, og som blev vedtaget baade af Rigsdagen og af Altinget. Det Ønske har været meget levende paa Island, at man skulde have saadan en fælles Lov, vedtaget baade af den danske Rigsdag og af det islandske Alting, som Grundlag for det fremtidige Fællesskab,

og det Ønske var det, man søgte at imødekomme ved Kommissionen af 1907, som afgav Betænkning i 1908. Denne Kommission var sammensat saaledes, at alle Partier baade her og paa Island var repræsenterede i den. Ærede Medlemmer, som har Kommissionsbetænkningen, vil jo hurtigt kunne overbevise sig om dette ved at se Navnene efter. Mange af dem, som da var Medlemmer af denne Kommission, er senere afgaaet ved Døden, men Medlemmerne kender jo Navnene og kan se, at samtlige danske Partier var repræsenterede i denne Kommission. Det lykkedes, som ogsaa Statsministeren i sin Tale gjorde opmærksom paa, at bringe Enighed til Veje om en fælles Lov, som skulde vedtages baade af Rigsdagen og af Altinget. Denne Fælleslov gik ud paa at fastslaa, hvad der for Fremtiden skulde være fælles, og det, der ikke var nævnt som fælles, skulde udelukkende ligge under Altingets Myndighed og betragtes som særlige Anliggender. Ved denne Lejlighed fastslog Loven ogsaa en helt anden Stilling for Island end den, Loven af 2. Januar 1871 fastslog, og herom lyder det meget betegnende og rigtigt i Bemærkningerne til Kommissionens Lovudkast, første Stykke, og det vil jeg gerne med Formandens Tilladelse læse op for at erindre ærede Medlemmer om, hvor stort et Tilbud vi den Gang gav her nede fra, og hvorledes Stillingen den Gang var: „Hvis ovenstaaende Lovudkast vedtages saavel af Rigsdagen som af Altinget og ophøjes til Lov, vil det statsretlige Forhold mellem Danmark og Island være fuldstændig ændret fra det Standpunkt, som indtoges i Loven af 2. Januar 1871. I Stedet for at være bestemt ved en ensidig dansk Lovgivningsakt, vil Forholdet fremtidig være bygget paa en ved gensidig Overenskomst tilvejebragt fælles Lov, vedtagen af begge Landes Lovgivningsmagter, hvad man ogsaa har tænkt sig udtrykkelig udtalt i Lovens Indledning“. Og saa hedder det videre: „Naar man fra dansk Side med fuldstændig Enstemmighed har kunnet gaa med saa vel hertil som til den i § 1 og følgende Paragrafer nærmere angivne ny Bestemmelse af Islands fremtidige Stilling som et frit og selvstændigt, uafhængeligt Land, forbundet med Danmark ved fælles Konge og ved de i § 3 nævnte Fællesanliggender, ved hvilken Ordning Island er stillet ved Siden af Danmark som en særlig Stat med fuld Raadighed over alle ikke udtrykkelige som fælles betegnede Anliggender, da er dette, som de danske Medlemmer ønske